

Kiss Jenő

Lectori salutem! Üdvözet az Olvasónak!

A most induló elektronikus folyóirat létrehozóinak, munkatársainak azzal a szándékával és reménységével kezdi életét, hogy mindenekelőtt a magyartanárok számára biztosít kiszámítható rendszerességgel, gazdag tartalommal, tanulmányokkal, cikkekkel, hozzászólásokkal, ismertetésekkel, beszámolókkal, híradásokkal és friss információkkal olyan, mindenki számára könnyen elérhető fórumot, amely a tanári munkát hatékonyan tudja majd segíteni. Olyan fórumot, ahol természetesen a magyartanársággal kapcsolatos újabb tudományos eredményekről is szó esik. Ez a valóban széles kört elérni képes fórum olyan nyilvánosságot biztosít, amelynek nemcsak haszonélvezője, hanem egyszersmind alakító résztvevője is lehet mindenki, aki megismerkedik vele.

Néhány gondolatot legyen szabad megfogalmaznom – az ilyenkor különösen is illő rövidezséggel és világossággal. A magyartanár két területnek, az adott nyelvközösség nyelvének és irodalmának első számú iskolai letéteményese, szakembere, képviselője, a velük kapcsolatos ismeretek terjesztésének felelőse. Mint ilyen munkáját akkor végezheti hatékonyan, ha kellő szakmai ismeretek birtokában és az emberi példamutatás képességével felruházva oktatja és neveli a rá bízott tanítványokat. Miért említem ezt a közhelyet? Mert a közoktatás különböző szinterein a magyartanároknak különösen fontos szerepük van a tanítványok anyanyelvhez való egészséges viszonyának a kialakításában. Az anyanyelvi órák színes, vonzó alakítására sok lehetőség kínálkozik, ezekkel élni érdemes és szükséges. Az anyanyelv sikeres használatának, beszédhelyzetek szerinti variálásának a tudatosítása mellett a magyar nyelvről és nyelvközösségről azokat az alapismereteket is közvetíteni kell, amelyek a magyar nyelvnek a világban, Európában, illetőleg a Kárpát-medencében elfoglalt helyéről tudósítanak. Hol élnek magyar anyanyelvűek, hányan, mióta van írott köznyelvünk, milyen a magyar nyelv mai területi tagolódása, mit jelentenek az új elektronikus nyelvhasználati lehetőségek, mit jelent az intenzív angol hatás, mit jelent az anyanyelvvél való tudatos törődés? Számos tévhit, babona él (a magyar megtanulhatatlan, társtalán, páratlan stb.) – ezekről is szót kell ejteni. Vissza-visszatérő kérdés, hogyan tudatosítsuk a tanulóknak, hogy az anyanyelvi versenyképesség milyen fontos a társadalmi érvényesülésben. Össztársadalmi szempontból is az egyik alapkérdés, hogy az iskola mennyire képes a tanulók anyanyelvi felkészítését elvégezni, a mindenkori élethelyzetnek megfelelő anyanyelvi nyelvhasználati készségét magas szintre fejleszteni. A magyartanárok sokat tehetnek és tesznek is a tanulók anyanyelvi otthonosság- és biztonságérzetének megerősítéséért. Az anyanyelvű irodalom és az anyanyelv oktatása az órák szintjén elválhat ugyan, de a nyelv és az irodalom szerves kapcsolata miatt a köztük levő szálakat újra és újra fel kell mutatnunk tanítványainknak, egyebek mellett azért is, hogy a magyarság történelmének alakulásáról hiteles képet kapjanak.

A modern technika kínálta lehetőségekkel élni szintén természetes kíváncsi, hiszen gyermekeink és unokáink számára ez már természetes közeg. Szemléltetési lehetőségeink megnövekedtek, az órák színessé, hatékonyá tételére megannyi módszer, munkaforma és eszköz áll a rendelkezésünkre.

Persze szép szavakat mondani, szép terveket szőni lehet. A megvalósítás akadályokba ütközhet, a sűrű hétköznapok ismétlődő robotjában elfáradhat a kéz, lelassulhat a gondolat szárnyalása, alábbhagyhat a lendület. Más a tervezőasztal, és más a „lövészárak”. Mégis: navigare necesse est! A magyartanároknak mindig is vállalniuk kell a közösségükkel szembeni felelősséget.

Kiss Jenő

a Magyar Nyelvtudományi Társaság elnöke

Kiss, Jenő: Lectori salutem! Greetings to the reader!

Az írás szerzőjéről

Kiss Jenő

Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest, Magyarország; Magyar Nyelvtudományi Társaság, Budapest, Magyarország

kiss.jeno[kukac]btk.elte.hu

<https://orcid.org/0000-0003-1213-683X>